

Būve

Energoefektīva «aukstumtiltu karaļvalsts»

Antra Ērgle

Foto: Sarmīte Livdāne





Gatis Jansons, pasīvo ēku konsultants, ir gandarīts par atjaunoto jūgendstila namu.

Pasīvo ēku atvērto durvju dienās oriģināls apskates objekts bija jūgendstila nams Slokas ielā 31 Rīgā, ko par enerģiju taupošu dzīvokļu māju pārvērtusi uzņēmuma *Rīgas Industriālais Parks* komanda.

Māja ir izteiksmīgākais galvaspilsētai raksturīgā arhitektūras stila paraugs Pārdaugavā, kas ilgu laiku burtiski bruka, līdz nonāca *Rīgas Industriālā Parka (RIP)* īpašumā. Nu pēc arhitekta Konstantīna Pēkšēna projekta 1908. gadā celtā māja atjaunota vienlaikus autentiskā un mūsdienīgā veidolā.

Pārbaudīti risinājumi

RIP valdes loceklis Gatis Jansons stāsta, ka uzņēmums vairāk nekā desmit gadu nodarbojas ar ēku būvniecību, attīsta industriālā parka teritoriju Dzelzavas ielā. Vairākas pēdējās *RIP* ēkas ir energoefektīvas, un testa būve bija pašu birojs, kur rādītāji pēc energosertifikāta ir 25 kWh par kvadrātmetru gadā – tuvu pasīvās ēkas standartam. Te izmēģināti vairāki energoefektīvās būvniecības elementi un materiāli.



Seno namu atjaunošana bijis īpašs darbs. RIP iegādājās divas vecas ēkas Pārdaugavā – Smiļģa ielā 9 un Slokas ielā 31. Smiļģa ielas nams atjaunots agrāk, visi dzīvokļi tajā pārdoti vai iznomāti. Slokas ielas namam vispirms saremontēta fasāde un jumts, pēc kāda laika turpināti iekšdarbi. «Ieviesām dzīvē visus energoefektīvos risinājumus, ko apgūvām, būvējot gandrīz pasīvas biroju ēkas. Esmu sertificēts pasīvo ēku būves konsultants, mūsu komandā ir septiņi pasīvo ēku amatnieki, kuri beiguši kursus. Viņi strādā būvlaukumā ar apakšuzņēmējiem, lai celtniecība ritētu precīzi saskaņā ar pasīvās būvniecības metodēm un paņēmieniem,» stāsta Jansons.

Saglabā blīvumu

Pasīvā ēka nenozīmē tikai siltumizolācijas biezumu, tas ir vesels komponentu kopums, kas praksē stingri jāievēro, uzsver būvnieks. Latvijā jau ir apakšuzņēmēji, kuri zina, kā veidot blīvu ēku un kāpēc to vajag. Slokas ielas nams nav pasīvā ēka, tomēr tērē maz enerģijas. Logi ir tuvu pasīvo ēku standartam, tomēr vajadzēja saglabāt vēsturisko kārbu biezumu, un tas nav energoefektīvi,





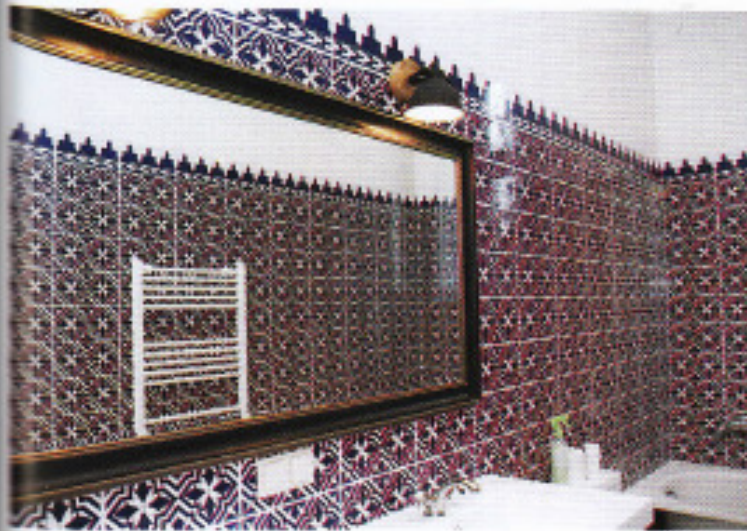


atzīst speciālists. Bija jāpatur arī stikla virsmas dalījums, ir daudz koka daļu, tomēr tiem ir trīs stikla paketes. Logi savienoti ar siltumizolācijas slāni, pagalma pusē izvirzot konstrukciju uz āru. Siltināšana veidota ar lentēm, uz jumta – ar plēvēm un limlentēm. Aizlimētas arī skavu vietas, lai saglabātu ēkas blīvumu.

Ventilācijai ir individuāla iekārta katrā dzīvoklī, lai saimnieks varētu to regulēt pēc paša vajadzībām un ikdienas ritma. Dzīvokļu plānojums ir sarežģīts, jo bija jāievēro vēsturiskās ēkas sienu izvietojums, tāpēc centralizēto ventilāciju ierīkot būtu bijis grūti. Katru dzīvokli apkurina ar autonomu dabasgāzes katlu, 100 kvadrātmetru dzīvoklī tērē ap 30 eiro mēnesī. Visas iekārtas saimnieki var kontrolēt ar interneta aplikāciju.

Siltina no iekšpuses

Lielākais izaicinājums bija vēsturiskās fasādes siltināšana no iekšpuses, jo ēka ir kultūras piemineklis. Pieredzes šajā jomā Latvijā ir ļoti maz, tāpēc padoms meklēts pie būvfiziķa Andra Vulāna. Fasādei atjaunots vēsturiskais kaļķa apmetums. Iekšpusē liktas kokšķiedras plāksnes ar kaļķa apmetumu. Veco sienu virsmas bija ļoti nelidzenas, tās vispirms perfekti izlīdzinātas, lai neveidotos gaisa kabatas. Uz līdzenās virsmas uzliktas kokšķiedras plāksnes 2,5–4 cm biezumā, tām ir kaļķa apmetuma kārtā – blīvais slānis, kas nokrāsots, piešķirot interjeram vēsturiski autentisku izskatu. Kokšķiedras plāksne ir stingrs materiāls, to stiprina ar dībeļiem. Siltinājuma pīrāgā nedrīkst



izmantot ģipsi, jo saskarē ar mitrumu tas piebriest.

«Siltinot sienu no iekšpuses, iegūst kapilāri aktīvu siltinājuma slāni, kas ļauj mitrumam migrēt uz āru,» skaidro Jansons, «ārsienās mitrums ir, bet kaļķa apmetums ļauj tam izplūst uz āru caur ārējai fasādei uzklāto silikāta krāsu, kas paredzēta vēsturiskām ēkām. Tā nodrošinājām, lai mitrums no telpas netiek konstrukcijās un sienas žūst. Risinājums atrasts pēc vairāku variantu izmēģināšanas uz vietas kopā ar būvfiziķi.»

Izplāno katru elementu

Jumtā iepūsta 35–40 centimetru ekovate ar membrānām, kā ierasts pasīvajām ēkām. Jumta segumā izmantoti dakstiņi,

Fakti un skaitļi

Attīstītājs: SIA Rīgas Industriālais Parks

Adrese: Slokas iela 31, Rīga

Arhitekts un projektētājs:

SIA Sintarh, Ilja Miļgroms

Būvuzraudzība: Indulis Egons Lazda

Apakšuzņēmēji: SIA Staļi, SIA Kasro, SIA Metal Land, SIA Šako, SIA KCC koka grīdu meistari, SIA Krāsu serviss, SIA Kvinta BCL, SIA Dartes, SIA Artiva, SIA RB & B EKOMateriāli, SIA RB & B EKOVates, SIA latdoor.com

Fasādes: Ceresit

Nodarbināto skaits: 100

Objekta būvniecībā piedalījās:

7 sertificēti pasīvo ēku amatnieki un 1 sertificēts pasīvo ēku projektētājs.

Apjoms: 4 virszemes un viens pazemes stāvs, kopējā platība 2551 m²

Dzīvokļu skaits: 20

Griestu augstums: 3,80 m

Zemesgabals: 4024 m²

un tas sniedzas pat trešajā stāvā, izveidojot māju par «aukstuma tiltiņu karaļvalsti», raksturo speciālists. Izvirzīto logu ailas apdarinātas ar skārdu.

Dakstiņi ir simt gadu veci – nolasīti no šīs pašas mājas, bet trūkstošie paņemti no citas. Autentiski atjaunotas dēļu mozaikas trešā stāva fasādē. Pagalma pusē siltinājumam likta akmens vate 15 centimetru biezumā.

«Visas izbūves bija smalki jāizplāno, atsevišķi risinot teju katru konstrukcijas vietu,» sarežģīto atjaunošanas procesu atklāj Jansons. Viņš atzīst, ka senas ēkas rekonstrukcija ir dārga, izmaksā par 20% vairāk nekā jaunas celtniecība no nulles. Pagaidām RIP nav plānojis citus līdzīgus projektus. B1